

Pihtinevan tuulipuiston osayleiskaava / OX2 / Kaavaluonnos

Kaupunginhallitus 31.10.2022 § 473

Valmistelija Yleiskaava-arkkitehti Päivi Cainberg ja kaupunkisuunnittelupäällikkö Jouni Laitinen

SUUNNITTELUHANKE

OX2:n toimittama kaavoitusaloite on hyväksytty Kokkolan kaupunginhallituksessa 14.3.2022 § 109.

Kaavan käynnistämismuutoksessa OX2 suunnitteli alueelle enintään noin 50-80 tuulivoimalasta koostuvaa kokonaisuutta, jossa voimaloiden yksikköteho on 8-10 MW ja yhteenlaskettu teho noin 400-800 MW.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kahta vaihtoehtoa: vaihtoehdossa 1 (VE1) on yhteensä 94 tuulivoimalan sijoituspaikkaa ja vaihtoehdossa 2 (VE2) on 65 tuulivoimalan sijoituspaikkaa. Tuulivoimaloiden lopullisessa sijoittelussa huomioidaan YVA-menettelyn vaikutusarvioinnit ja kaavoituksen yhteydessä laadittujen selvitysten tulokset. Siksi voimaloiden sijainti ja voimalamäärä tarkentuvat kaavaluonnokseen niin, että jatkosuunnitteluun valikoituvat ympäristövaikutuksiltaan vähäisimmät sijoituspaikat ja voimalamäärä, joka on kuitenkin teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 8-10 MW. Kokonaisteho tuulipuistolle on täten aloitusvaiheessa noin 520-940 MW.

SUUNNITTELUALUE

Pihtinevan tuulipuiston suunnittelualue sijoittuu Kälviän ja Ullavan väliselle alueelle, noin 15 km kaakkoon Kokkolan keskustasta ja noin 10 km lounaaseen Kannuksen keskustasta, Kälviäntien (st 757) molemmin puolin. Suunnittelualueeseen sisältyy kaksi osa-aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 149 km².

Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä. Lisäksi alueella on muutamia suoalueita ja pieniä vesistöjä, muutamia järviä, lampia ja jokia/puroja. Alue on viljelysmaasta kohoavaa kumpareista ja verrattain tasaista maastoa. Pihtinevan suunnittelualueella lähin asuinrakennus sijaitsee hankealueen länsipuolella noin 1,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta.

Maanmittauslaitoksen tietojen mukaan hankealueelle sijoittuu muutama vapaa-ajan rakennus, joiden status tarkistetaan ja tarvittaessa huomioidaan suunnittelun edetessä. Hankealueen ulkopuolella lähimmät vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat hankealueen länsipuolella noin 1,4 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta.

HANKKEEN AIKATAULU

Hankkeen YVA-prosessi on tarkoitus saattaa loppuun keväällä 2024. Kaavoitusmenettely valmistuisi alustavasti keväällä 2025. Tuulipuiston rakentamisen, mukaan lukien tiestön rakentaminen, sähköasennukset, perustustyöt ja voimaloiden pystytys, ennakoidaan kestävän noin 1–2 vuotta.

Rakentamisen on arvioitu alkavan vuonna 2025, jolloin tuulipuisto voitaisiin ottaa käyttöön arviolta vuonna 2026–2027. Tuulivoimalan käyttöikä standardiolosuhteissa on noin 20-25 vuotta. Suomessa vallitsevilla olosuhteilla käyttöikä voi nykyään saatavilla voimaloilla nousta noin 35 vuoteen.

OSALLISTUSMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Ramboll Oy on laatinut ehdotuksen Pihtinevan tuulipuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Osayleiskaavatyötä on tarkemmin esitelty liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Liite A § 473

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

- 1 hyväksyä Kokkolan Pihtinevan tuulipuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman
- 2 kuuluttaa osayleiskaavoituksen vireilletulosta ja pyytää tarpeelliset lausunnot.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.

Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto 22.09.2026
318/10.02.02/2022

Valmistelija

Kaupunkisuunnittelupäällikkö Päivi Cainberg ja vt. johtava kaavoitusarkkitehti Teea Uusimäki

HANKE

Pihtineva Wind Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Kälviän ja Ullavan väliselle alueelle, noin 15 km kaakkoon Kokkolan keskustasta, Kälviäntien (st 757) molemmiin puolin. Alue rajautuu länsireunaltaan Kruunupyyn kunnanrajaan. Suunnittelualueeseen sisältyy kolme osa-aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 97,2 km². Kälviäntien lounaispuolella sijaitsevat osa-alueet rajautuvat Kruunupyyn kunnanrajaan. Tavoitteena on rakentaa alueelle enintään 52 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 8–10 MW, jolloin hankkeen kokonaisteho on enintään 550 MW. Tuulipuiston sähkönsiirron toteuttamiseksi alueelle on suunniteltu kahta sähköasemaa, joihin sähkö johdetaan voimaloilta maakaapelein. Sähkönsiirto hankkeen sähköasemilta kantaverkkoon on suunniteltu toteutettavaksi ilmajohdolla Toholammille suunniteltuun Ullavan sähköasemaan tai vaihtoehtoisesti ilmajohdolla Kokkolan Hirvisuon sähköasemaan.

Tuulivoimapuiston osayleiskaavoituksen tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen alueelle. Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella. Kaavan laadintaa ohjaa Kokkolan kaupunki ja kaavaa laatii Ramboll Finland Oy. Kaavan hyväksyy Kokkolan kaupunginvaltuusto.

Hankkeen valmistelu on aloitettu OX2:n toimesta esiselvityksillä ja yhteydenotoilla maanomistajiin vuonna 2020. Vuosien 2022–2025 aikana hankkeelle on toteutettu YVA-lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jossa on tutkittu enimmillään 86 tuulivoimalan sijoittamista alueelle. Ympäristövaikutusten arviointiselostus oli nähtävillä huhtikuussa 2025 ja yhteysviranomainen antoi siitä perustellun päätelmänsä lokakuussa 2025. YVA-menettelyn aineisto on saatavilla verkkosivuilta: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/pihtinevan-tuulivoimahanke-kokkola>

SUUNNITTELUALUE

Hankealueen läheisyydessä asutus on keskittynyt Kälviän taajama-alueelle sekä Kälviänjokea seurailevan Kälviäntien (st 757) varteen, jossa on maaseutumaista kylärakennetta. Lähimpiä kyliä ovat Hilli, Kleemola, Välikylä, Alikylä ja Ullava. Kälviän taajama-alue sijaitsee hankealueen pohjoispuolella. Lähiympäristön maatalous keskittyy peltoviljelyyn ja karjatalouteen.

Hankealue on pääosin rakentamatonta metsätalousaluetta, minkä lisäksi alueelle sijoittuu viljelysmaata sekä turvetuotantoalueita, ojitettuja ja ojittamattomia luonnontilaisia soita. Alueella on tiheä metsäautoteiden verkosto. Suunnittelualue on pääasiassa maa- ja metsätalouskäytössä, ja sitä hyödynnetään myös metsästyksessä, marjastuksessa sekä muihin virkistyskäytön tarpeisiin. Suunnittelualueen osa-alueille sijoittuu erätupia ja latoja.

Suunnittelualueella ei ole asuinrakennuksia. Etäisyys lähimpään asuinrakennukseen on 1,3 kilometriä suunnitelluista tuulivoimaloista. Lähimmät kaksi lomarakennusta, joista toinen sijoittuu aivan läntisen osa-alueen rajalle, sijaitsevat 1,5 km etäisyydellä suunnitelluista voimaloista. Alle kolmen kilometrin etäisyydelle lähimmistä suunnitelluista voimaloista sijoittuu yhteensä 150 asuin- tai lomarakennusta.

Kaavoitettava alue on pääosin yksityisten omistuksessa. Hankevastaava on laatinut vuokrasopimukset maa-alueista ja valtaosa suunnittelualueesta on vuokrasopimusten piirissä.

Suunnittelualueelle tai sen lähivaikutusalueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on Lestijoen kulttuurimaisema, jonka etäisyys lähimmästä voimalasta on noin 16,8 km. Suunnittelualueelle ei sijoitu myöskään valtakunnallisesti

merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Suunnittelualueen lähiympäristöön sijoittuu kuitenkin joitakin valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat Ullavan kirkko ja Vanhan-Vion talo (6,6 km lähimmästä voimalasta), Klapurin taloryhmä (4,9 km), Kälviän kirkonkylä (5,3 km).

Suunnittelualueelle ei sijoitu maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaita maisema-alueita eikä merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Lähimmät maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat kohteet ovat Alikylän kulttuurimaisema (1,8 km lähimmästä voimalasta), Kälviänjoen kulttuurimaisema (1,9 km), Pajalan taloryhmä (1,6 km), Ridan taloryhmä (3,5 km) ja Peltokorven kulttuurimaisema (4,9 km).

Hankealueella sijaitsee useita kiinteitä muinaisjäännöksiä ja muita kulttuuriperintökohteita.

Kaava-alueella ei sijaitse Natura 2000-alueita. Suunnittelualueen lähivaikutusvyöhykkeelle sijoittuu kolme Natura 2000-aluetta: Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsenneva (SAC, FI1000026, etäisyys lähimmästä voimalasta 3,6 km), Iso Ristineva-Pikku Ristineva (SAC, FI1000029, 950 m) ja Lähdeneva (SAC/SPA, FI1000036, 1,8 km). Edellä mainittuihin kuuluu myös muita yksityismaiden ja valtionmaiden suojelualueita ja suojeluohjelma-alueita. Suunnittelualueen eteläreunalle sijoittuu osin Kiimanevan - Iso Köyrisennevan valtionmaiden ja yksityismaiden luonnonsuojelualue ja soidensuojeluohjelma-alue. Suunnittelualueelle sijoittuu lisäksi kaksi METSO-aluetta.

Suunnittelualueen pohjois-, itä- ja koillispuolella sijaitsee Kälviän ja Toholammen rajaseudun suot FINIBA-alue, joka koostuu useista erillisistä alueista. FINIBA-aluetta ja samalla MAALI-alueita ovat Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsenneva (etäisyys suunnittelualueeseen 2,8 km pohjoiseen), Lähdeneva (380 m itään) ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (7,6 km itään). Hankealueen lähiympäristössä, alle 10 kilometrin etäisyydellä, sijaitsevat lisäksi Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (SAC/SPA, FI1000014; 12 km itään lähimmästä voimalasta), Vionneva (SAC/SPA, FI1000019; 6,4 km etelään), Isosaaren tulvalehto (SAC, FI1000001; 7,4 km länteen), Lestijoki ja Vähäjärven lehto ja Ruotsalon letot (SAC, FI1000028; 9,5 km luoteeseen).

Kaava-alueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Suunnittelualuetta lähin pohjavesialue, Viirrekankaan (1031501) pohjavesialue, sijoittuu noin 370 metrin etäisyydelle suunnittelualueesta ja noin 1,3 kilometrin etäisyydelle rakennusalueista.

KAAVATILANNE

Maakuntakaava: Vireillä oleva Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava käsittelee tuulivoimaa ja kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 15.5.-15.6.2026. Päättömenettely

6.vaihemaakuntakaavan vahvistamisesta on arvioitu tapahtuvan keväällä 2027. Pihtinevan suunnittelualue sijoittuu pääosin vireillä olevan vaihemaakuntakaavan Kälviäntien molemmiin puolin sijoittuville tv-alueille ja lähes kaikki voimalapaikat sijoittuvat osoitettujen tv-alueiden sisäpuolelle.

Yleiskaava: Kokkolan kaupungin strateginen aluerakenneyleiskaava 2040, joka on koko kunnan kattava yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.3.2022 (§ 8) ja kaava on saanut lainvoiman 4.5.2022. Aluerakenneyleiskaavassa alueiden käyttöä on käsitelty avaintemojen kautta. Pihtinevan suunnittelualue sijoittuu aluerakenneyleiskaavan osoittamalle tuulivoiman selvitysalueelle.

Suunnittelualue rajautuu Kälviän kirkonkylän lievealueen kyläasutuksen vaiheyleiskaavaan, joka on tullut voimaan 28.8.2017.

Asemakaava: Suunnittelualueella ei ole voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet ovat Kälviän keskustan asemakaavat (etäisyys noin 3,6 km) ja Ullavan kirkkopuiston alueen rakennuskaava (etäisyys noin 5,5, km).

KAAVOITUKSEN KÄYNNISTÄMINEN

Kokkolan kaupunginhallitus päätti käynnistää 14.3.2022 (§ 109) Pihtinevan tuulivoimayleiskaavan laatimisen.

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvataan kaavoituksen yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 10.11.–12.12.2022 välisen ajan. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus 17.11.2022 yhteisesti YVA-menettelyn ohjelmavaiheen yleisötilaisuuden kanssa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin yhteensä 15 lausuntoa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassta ei jätetty mielipiteitä.

Kaavaluonnosvaiheessa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty ja täydennetty mm. päivittyneen hankesuunnitelman, aikataulun ja osallisten osalta.

KAVALUONNOS

YVA-menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset ja vaikutustenarvioinnit sekä perusteltu päätelmä on huomioitu kaavaluonnoksen valmistelussa. YVA-menettelyssä tunnistettujen haittavaikutusten lieventämiseksi ja välttämiseksi hankkeen voimalamäärää ja laajuutta on supistettu sekä tuulivoimaloiden, huoltoteiden, sähköasemien ja -johtojen suunniteltuja sijainteja on tarkistettu. Kaavaluonnosvaiheessa kaavan suunnittelualue on

tarkistettu vastaamaan YVA-menettelyn pohjalta supistettua hankkesuunnitelmaa. Kaavaluonnoksen suunnittelualueeseen sisältyy rakentamiseen tarvittavien alueiden lisäksi likimääräisesti melumallinnuksiin perustuva 40 desibelin meluvaikutusten alue.

Kaavaluonnosvaiheen aikana on laadittu täydentäviä luonto- ja linnustoselvityksiä. Lisäksi on laadittu arkeologinen täydennysinventointi, jonka johtopäätökset huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa selvityksen valmistuessa.

Osayleiskaavan luonnosvaiheesta on pidetty viranomaisneuvottelu 20.4.2026.

Suunnittelualue on osoitettu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1), joka on varattu pääasiassa maa- ja metsätaloutta varten. Alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita, niille erikseen osoitetuille alueille, ja niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkostoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita. Alueelle saa lisäksi rakentaa maa- ja metsätalouden harjoittamista palvelevia rakennuksia, kuitenkin vähintään 350 m tv-1-alueesta. Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu luonnonsuojelualue (SL) sekä maa-ainesten ottoalue (EO) alueella sijaitsevalle turvetuotantoalueelle.

Tuulivoimaloiden rakentamiseen varatut alueet on rajattu kaavaan pistekatkoviivalla piirretyllä osa-aluemerkinnällä tv-1. Kullekin tv-1-alueelle saa sijoittaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 300 metriä maanpinnasta. Tuulivoimalan kaikkien rakenteiden sekä siipien pyörimisalueen on sijoitettava kokonaan alueen sisäpuolelle. Yksittäisen tuulivoimalan ohjeellinen sijoitus on merkitty tv-alueen sisällä katkoviivalla piirretyllä ympyrällä (ns. roottoriympyrä). Kaavakartalla on esitetty myös voimalat yksilöivät numerot. Tuulivoimaloiden sijainti osoitetuilla tuulivoima-alueilla (tv) varmistuu rakennuslupavaiheessa.

Kaavaluonnoksessa on mahdollistettu enintään 52 tuulivoimalan sijoittaminen alueelle. Yleiskaavassa ei oteta kantaa tuulivoimaloiden yksityiskohtaisempiin teknisiin ratkaisuihin, kuten voimalatehoihin. Kaavassa on osoitettu nykyiset parannettavat sekä uudet ohjeelliset tielinjaukset, jotka tulevat toimimaan tuulivoimapuiston huoltoteinä. Alueen maakaapeleilla toteutettava sisäinen sähkönsiirto on osoitettu ohjeellisena huoltoteiden yhteyteen. Maakaapelin sijainti ja puolisuus huoltotiehen nähdessä määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Ohjeellisen sähköaseman sijaintipaikan en -merkinnällä osoitettujen sähköasemien välillä kulkeva sähkönsiirto on osoitettu kaavassa ohjeellisena uutena voimajohtona.

Oheisaineisto	Osayleiskaavaluonnoskartta
	Kaavaselostus
Liite 1a	Tiivistelmä
Liite 1b	Svenska sammandrag
Liite 2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, päivitetty 10.9.2026

Liite 3	Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja vastineet
Liite 4	Perusteltu päätelmä
Liite 5	Perustellun päätelmän huomioiminen
Liite 6	Luontoselvitysten täydennys 10.9.2026
Liite 7	Kaavaluonnoksen luontokohteet -kartta
Liite 9	Natura-arviointi Eteläneva-Viitasalonneva-Seljäsenneva, päivitetty 10.9.2026
Liite 10	Natura-arviointi Lähdeneva, päivitetty 10.9.2026
Liite 11	Natura-arviointi Iso Ristineva – Pikku Ristineva, päivitetty 10.9.2026
Liite 12a	Natura-arviointi Vionneva, päivitetty 10.9.2026
Liite 13	Melumallinnusraportti 10.9.2026
Liite 14	Melualueet kaavaluonnoskartalla
Liite 15	Välkemallinnusraportti 10.9.2026
Liite 16	Havainnekuvat 10.9.2026
Liite 17	Näkymäalueanalyysit 10.9.2026
Liite 18	Kaavaselostuksen karttojen A3-suurennokset

Osa kaavan liitteistä ovat salassa pidettäviä ja vain viranomaiskäyttöön tarkoitettuja, jonka vuoksi niitä ei esitetä oheisaineistona.

Kaupunginjohtaja

Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto linjaa kaavaluonnoksen ohjaamisesta jatkokäsittelyyn.

Päätös